

د ملگرو ملتونو استازی - د رای ورکونکو د نوم لیکنې په مرکزونو برید پر ډموکراسی برید دی

کابل، د ۲۰۱۸ کال د می ۱۰ مه - د ملگرو ملتونو مرستندویه پلاوي (یوناما) نن نوی رپوټ خپور کړ چې د ۲۰۱۸ کال د اکتوبر ټاکنو لپاره د رای ورکونکو د نوم لیکنې د پیل څخه وروسته د ټاکنو اړوند تاسیساتو باندې د ځورونکو بریدونو په تړاو جزئیات وړاندې کوي.

له کله چې د اپریل په ۱۴مه نیټه نوم لیکنه پیل شوه، تر دې دمه یوناما د ټاکنو اړوند ۲۳ امنیتي پېښو تصدیق کړی. دغه پېښې د ۲۷۱ ملکي وگړو د وژل کېدو او ټپي کېدو لامل شوي، چې د ملکي تلفاتو ډیرې برخه د اپریل په ۲۲مه کابل ښار کې د پیژند پانو د ویش مرکز څخه بهر د راټول شویو خلکو ترمنځ د ځانمرګي برید له امله رامنځ ته شوه، چې په ترڅ کې یې ۱۹۸ تلفات یې رامنځ ته کړل.

د افغانستان لپاره د ملگرو ملتونو د سرمشري ځانګړي استازي، تدامیچي یاماموتو وویل: "زه د دغو بریدونو له امله ډیر ناخوښه یم چې په قصدي توګه هغه ملکيان په نښه کوي چې غواړي د اساسی قانون په رڼا کې خپله رایه وکاروي. د ټاکنو په تسهیلاتو دا بریدونه په ډموکراسی باندې د برید څخه لږ نه دي".

نوی رپوټ، "په افغانستان کې د ټاکنو اړوند امنیتي پېښو د لږی پیلیدل"، د دې جزئیات وړاندې کوي چې څه ډول د اپریل له ۱۴ راپدېخوا شاوخوا ۷۵ سلنه امنیتي پېښې په هغو ښوونځیو یا جوماتونو کې چې د ټاکنو اړوند موخو لپاره کارول کېږي، تر سره شوي او د ټاکنو د اړونده کارکوونکو او هغه کسانو چې په ټاکنو کې برخه اخلي د وپرولو ادعوي تشریح کوي.

یاماموتو چې د یوناما مشر هم دی وویل: "زه هغه چاته چې د رایې ورکولو لپاره نوم لیکنه کوي ډیر درناوی لرم، دوی د خپل اساسي قانون له حق څخه کټه اخلي او د افغانستان راتلونکي ته هیله د خپل شخصي خونديتوب نه مهم ګڼي. ملګري ملتونه، له نړیوالې ټولني سره، د افغانانو په مشرۍ د ټاکنو له بهیر څخه خپل ملاتړ ته ژمن پاتې کېږي".

د بشر د حقونو د نړیوال قانون پر بنسټ، هرڅوک حق لري چې په عامه چارو کې ونډه واخلي، رایه ورکړي او له تبعیض او نامناسب محدودیت پرته حکومت ته غوره شي. ټول وګړي - رای ورکونکي، نوماندان یا د ټاکنو اړوند کارکوونکي - حق لري د ټاکنو په ټولو پړاوونو کې، د رایې ورکونکو د نوم لیکنې څخه د ټاکنو تر وروسته دورې پورې له ویرې او ډار څخه خلاص وي.

د ټاکنو اړوندو له ۲۳ امنیتي پېښو څخه چې د یوناما لخوا تایید شوي او په نوي رپوټ کې په ګوته شوي، چې لس یې د حکومت ضد عناصرو لخوا د ټاکنو اړوند کارکوونکو، ښوونکو او احتمالي رایه ورکونکو په وړاندې ګواښونه، ډار او د تذکرو د ضبط کولو په ګډون او د رای ورکونکو د نوم لیکنې ستیکرونو باندې د جرمي لګول، په کې رانغاړي.

یاماموتو وویل: "د ټاکنو اړوند تاوتریخوالی باید هرچاته یادونه وکړي چې په افغانستان کې د سولې لپاره هڅې نشي پریښودل کېدې. مخته تګ باید په پوځي حل باندې متکي نه بلکې ډیموکراتیک بهیر وي، زه یو ځل بیا له طالبانو غواړم چې د ولسمشر غني د سولې وړاندیز ومني، په ټاکنو کې برخه واخلي او له حکومت سره مستقیمې خبرې پیل کړي، ترڅو د افغان خلکو ځوریدو ته د پای تکی کینودل شي."

نوی رپوټ، چې د ټاکنو اړوندو مرکزونو د ساتلو هڅې او ملکي وګړو ته د زیان رسولو احتمالي خطر راکمولو لپاره په کې ګڼي سپارښتني وړاندې کوي، د یوناما په ویب پاڼه کې د ډاونلو لپاره د لاسرسي وړدی:

[https://unama.unmissions.org/protection-of-civilians-reports.](https://unama.unmissions.org/protection-of-civilians-reports)

* * *

یوناما د افغانستان له خلکو او حکومت څخه سولې او ثبات ته د رسېدو لپاره ملاتړ کوي. د سیاسي ماموریت په توګه له خپل ماموریت سره سم، یوناما د شخړې مخنیوی او حل، د ونډې اخیستنې د زیاتېدو او ټولنیز یوالي او همدارنګه د سیمه ییزو همکاریو د پیاوړتیا ملاتړ کوي. دا ماموریت د اغیزمنې حکومتدارۍ ملاتړ کوي، ملي مالکیت او حساب ورکونکو بنسټونو ته چې بشري حقونو ته د درناوي پر بنسټ جوړ شوي، ملاتړ کوي. یوناما د استقلالیت، بې پرې والي او یوالي د اصل په پام کې نیولو سره د بېلګماتیکو اقداماتو په ګډون د شخړو د زیاتېدو او پراخېدو او مخنیوي په موخه 'د ښه نیت چارې' او نورو کلیدي خدمتونه برابروي. دا ماموریت د افغانانو پرمختګ او بشري لومړیتوبونو لپاره نړیوالې مرستې همغږي کوي.